

Kulttuuriperintöstrategia

Ohjausryhmän kokous 1

Aika: 14.4.2021 klo 9-11.00 Teams

Osallistajat: Riitta Kaivosoja (puheenjohtaja), ylijohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
~~Cecilia af Forselles, ylikirjastonhoitaja, Kansalliskirjasto~~
Erja Heikkinen, johtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Henrik Jansson, luontopalvelujohtaja, Metsähallitus
Jaakko Jekunen, erityisasiantuntija, Opetushallitus
~~Jarmo Joutsensaari, johtaja, Väylävirasto~~
Ilari Kurri, johtaja, Suomenlinnan hoitokunta
Mikko Kuutti, apulaisjohtaja, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti KAVI
Leena Lahdenvesi-Korhonen, kehitysjohtaja, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus
Vesa-Matti Lahti, johtava asiantuntija, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Kimmo Levä, pääsihteeri, Suomen museoliitto
Kristina Linnovaara, arkistonjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland
Maria Lähteenmäki, professori, Itä-Suomen yliopisto
Hanna Lämsä, toiminnanjohtaja, Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura
Susanna Markkola, kulttuurimatkailun asiantuntija, Järvi-Suomen suuralueen aluepäällikkö, Business Finland/Visit Finland
Mikko Martikainen, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö
Tiina Merisalo, pääjohtaja, Museovirasto
Tuija Mikkonen, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
Jussi Nuorteva, pääjohtaja, Kansallisarkisto
Markku Oinonen, yksikönjohtaja, Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS
Riitta Ojanperä, kokoelmahallintaosaston johtaja, Kansallisgalleria
Riitta Orti-Berg, kulttuurisihteeri, Saamelaiskäräjät
Jouni Pääkkölä, kirjastopalvelujohtaja, Oulun kaupunginkirjasto/Yleisten kirjastojen neuvosto
Johanna Selkee, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto
Marianne Selkäinaho, maaseutuylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö
Anna Sivula, professori, Turun yliopisto
Sampo Suihko, hallituksen puheenjohtaja, Suomen Kotiseutuliitto

Sihteeristö: Mirva Mattila, kulttuuriasiainneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Riikka Mäkinen, asiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Eeva Teräsvirta, erikoisasiantuntija, Museovirasto

Työryhmä: Minna Karvonen (työryhmän puheenjohtaja), johtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hanna Hämäläinen, suunnittelija, ympäristöministeriö
Anne Luoto-Halvari, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Mirva Mattila, kulttuuriasiainneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Tapani Sainio, kulttuuriasiainneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Ulla Salmela, kehittämisjohtaja (vs.), Museovirasto
Päivi Salonen, kulttuuriasiainneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Riitta Vanhatalo, toiminnanjohtaja, Suomen Kotiseutuliitto

Kutsuttuna: Pauliina Latvala-Harvilahti

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.04 ja kertoi että

- o ohjausryhmän kokoonpanoa on täydennetty asettamiskirjeen jälkeen. Mukana ohjausryhmässä on arkistonjohtaja Kristina Linnovaara SLS:stä.
- o hankkeessa on ohjausryhmän lisäksi työryhmä ja sihteeristö.
- o työryhmän työ kirjoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen muotoon. Sihteeristö ja työryhmä tekevät ohjausryhmälle ehdotuksen. Lausuntokierros saattaa vielä muuttaa sisältöä.

Puheenjohtaja kävi läpi kokouksen asialistan ja se hyväksyttiin.

Puheenjohtaja esitti Museoviraston pääjohtaja Tiina Merisaloa ohjausryhmän varapuheenjohtajaksi. Esitys hyväksyttiin.

Puheenjohtaja totesi, että ohjausryhmä on kooltaan suuri ja on tärkeää, että kaikki pystyvät osallistumaan keskusteluihin. Tämän vuoksi kokouksissa tullaan käymään pienryhmäkeskusteluita.

Puheenjohtaja esitti myös toiveen, että vaikka ohjausryhmän jäsenet tulevat eri toimialoilta ja taustayhteisöistä, voitaisiin kuitenkin ryhmänä kommentoida ja linjata kulttuuriperintöstrategian teemoja laajemmin, ei ainoastaan oman taustayhteisön näkökulmasta katsoen.

Puheenjohtaja totesi, että viime vuosina on tehty paljon kulttuuriperintöön liittyvää valmistelutyötä. Museopoliittinen ohjelmatyö kuuluu tähän kokonaisuuteen ja vaikka se oli osin raskaskin prosessi, lopputulos oli hyvä ja sen jälkeen museoiden valtioneuvoston uudistus meni läpi helposti. Muinaismuistolain uudistus on tällä hetkellä aktiivisessa uudistusvaiheessa ja myös kulttuuriympäristöstrategian tulevat ovat vahvasti kulttuuriperintöstrategiatyön taustalla.

Puheenjohtaja esitteli lyhyesti ohjausryhmän jäsenet sekä työryhmän ja sihteeristön.

Mirva Mattila kävi kokoustekniset asiat läpi ja sovittiin, että ohjausryhmän aineistot viedään jatkossa sekä Tiimeriin että Teamsiin, jotta kaikki pääsevät käsiksi aineistoihin helposti.

2. Hankkeen tavoitteet ja ohjausryhmän tehtävät

Mirva Mattila esitteli hankkeen tavoitteita (ks. esitys).

- o Kulttuuriperintöstrategian aikajänne on vuoteen 2030. Hankkeen toimikausi päättyy helmikuun lopussa 2022. Tätä seuraa lausuntokierros, jonka jälkeen laaditaan strategialle toimenpideohjelma.

Hankkeelle on rakennettu tunnus/ logo ja sen pohjalta visuaalinen ilme. Mirva Mattila avasi lyhyesti tarinaa logon takana (kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiset värit, ihminen keskiössä, kulttuuriperinnön moninaisuus).

3. Taustaselvitys

Pauliina Latvala-Harvilahti esitteli laatimansa kulttuuriperintöstrategiatyötä taustoittavan selvityksen. Hän kävi läpi käyttämiään aineistoja, strategiatyön pohjalle esittämiään teemoja sekä selvityksen päätelmiä (ks. selvitys ja esitys)

Keskustelussa todettiin että,

- selvitys on laaja ja monipuolinen
- puutteena on, ettei ruotsin kieltä eikä ruotsinkielistä kulttuuriperintöä mainita lainkaan.
- taustaselvitys tuo hyvin esiin miten monitahoisien kysymyksenasettelun kanssa ollaan tekemisissä.
- alueellinen näkökulma on suunnitelmassa puutteellinen. Se on liiaksi pääkaupunki- ja rannikkokeskeinen.
- olisi tärkeää yhdistää luonnonperinnön ja kulttuuriperinnön näkökulmat.
- selvityksen päätelmissä nostettu kulttuuriperinnön yksilökeskeisyys hämmensi. Tärkeää olisi jatkaa yhteisöllisyyden rakentamista ja ymmärryksen lisäämistä kulttuuriperintöyhteisöistä.
- selvityksessä rajat ylittävää yhteistyötä ei ole huomioitu riittävästi.
- on hyvä, että Faron sopimus on selvityksessä keskeisessä roolissa.
- on hämmäntävää, että aineellisen ja aineettoman rinnalle on nostettu digitaalinen kulttuuriperintö.

4. Taustakysely ohjausryhmän jäsenille (ks. esitys)

Riikka Mäkinen ja Eeva Teräsvirta esittelivät yhteenvedon ohjausryhmän jäsenille tehdyn ennakkokyselyn vastauksista.

Kysymykset olivat:

- 1) Mitä odotat kulttuuriperintöstrategiatyöltä oman toimialasi näkökulmasta?
- 2) Kirjaa 1-3 keskeisintä näkökulmaa/teemaa kulttuuriperintöstrategiaan
- 3) Mikä on kulttuuriperintöstrategian tärkein tavoite?

5. Pienryhmäkeskustelu taustaselvityksen näkökulmista ja ohjausryhmän jäsenten vastauksista taustakyselyyn (ks. kunkin pienryhmän esitys)

6. Hankkeen aikataulu ja viestintä

Minna Karvonen esitteli hankkeen viestintäsuunnitelmaa ja aikataulua (ks. esitys)

Keskustelussa todettiin että,

- on tärkeää, että ohjausryhmälle viestitään hankkeen webinaareista ja työpajoista. Toivotaan että ohjausryhmän jäsenet pääsisivät osallistumaan.
- on tärkeää, että keskusteluun saataisiin mukaan myös muita kuin kulttuuriperintöalan toimijoita. ja

- toivottiin, että ohjausryhmän jäsenet voisivat haastaa omia sidosryhmiään mukaan esim. käyttämään hankkeessa tuotettavaa, vapaasti tarjolle tulevaa työpajakonseptia.
- olisi tärkeää monikulttuurinen näkökulman vahvistaminen ja varmistaminen strategiatyössä.
- viestintä on todella tärkeää ja on hyvä jos ohjausryhmän jäsenet voisivat siihen osallistua välittämällä tietoa omille sidosryhmilleen.

7. Ohjausryhmän kokoukset

Seuraava ohjausryhmän kokous:

- 31.5. tai 4.6.
- sovitaan ajoissa myös syksyn kokoukset, että saadaan ne kalenteriin
- ohjausryhmäläisille lähetetään webropol-kysely, jossa muutama vaihtoehtoinen aika kevään ja syksyn kokouksille
- kaikki aineistot kootaan Tiimeri-alustalle ja Teamsiin, johon ohjausryhmän jäsenillä on pääsy

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.02.